

ZORA

GLASILO KATOLIŠKO-
NARODNEGA DIJAŠTVA

S PRILOGO
PRVI CVETI

LETNIK XVIII.

UREDIL
STANKO MAJCEN

V LJUBLJANI, 1911/1912
NATISNILA KATOLIŠKA TISKARNA

Kazalo k XVIII. letniku.

	Stran		Stran
A. Zora.		Epilog k letniku 1911/12. Urednik	161
I. Članki.		Javno torišče in vzgoja zanj. Jos. Puntar	163
Ob novem letu. Urednik	1	Dijaško terziststvo. Jakob Šilc	171
Mladim juristom. M. Natlačen	2	Sestanek slov.-hrv. katol. nar. dijaštva v Ljubljani	174
Katoliški dijak in njegov katolicizem. A. Zupan 5, 53,	76	II. Visokošolsko dijaštvo.	
Nekaj socialnih vprašanj. M. Zavadlal 7,	36	„Studentská Hlidka“ 20,	114
Nekoliko misli o znanstvenem študiju. Fr. Trdan 25,	107	O ruskem dijaštvu	22
O delavskih kurzih. Ant. Torkar	28	Število dijaštva na univerzah v Avstriji leta 1911	22
Par misli o naši visokošolski organizaciji. L. H-r.	30	Doslednost svobodomislecev	22
Ljudski oder. St. M.	33	Odbor „Podružnice sloven. dijaške zveze za Primorje“	43
Upravičenost ženskega gibanja. Fr. W. Foerster	38	† Karol Purič	44
Vzajemnost med Slovenci in Hrvati. Iv. Mazovec	47	Kako je sodil Luter o svojem nauku Slov. kat. ak. društvo „Danica“	62
Nekaj misli o narodni umetnosti. Ad. Ivančič	52	Iz „Danice“	62
Živinozdravništvo. J. Ž.	57	Sozialstudentische Flugblätter	62
Postanek in bistvo ženskega vprašanja. Fr. W. Foerster	61	Evharistični kongres na Dunaju	82
Na znanstvenem torišču. I. Samsa	69	Kriza v „Danici“	84
Vseučiliško vprašanje. F. Fr. Stelé	71	S čeških visokih šol	85
Par misli o romantiki. I. Podržaj	78	Pri „Slov. podpornem društvu“ na Dunaju	86
„Mešane vloge“ na društvenih odrih. Fr. Kovač	79	Reforma učnega načrta na zemljedelski visoki šoli na Dunaju	113
XXIII. mednarodni evharistični kongres na Dunaju	91	Iz Krakova 114,	132
Filozofija dela. I. Samsa	92	Slovanski jeziki na jugu	114
Jezikovne razmere v Švici. L. Sušnik	98	Iz „Zarje“	114
Več luči! F. Fr. Stelé	102	Iz Lvova	132
Dijak in politika. I. Samsa	105	Univerza v Černovicah	132
Kontinuiteta razvoja v akad.-društvenem življenju in stik s srednješolci. L. Sušnik	119	Gibanje češke kat. inteligence	132
Še nekaj o romantiki. I. Podržaj	123	Ponarejeni doktorati	133
Vtisi s III. vseučiliškega popotovanja. Angela Piskernik 125,	151	Izmenjava profesorjev	133
Laboremus! Fr. Terseglav	141	Iz Prage	153
Pravništvo v naši struji. J. Mohorič	143	Novi učni načrt za živinozdravniške visoke šole	154
Katoliški laik in vdejstvenje njegovega verskega prepričanja. Maks Stanonik	146	Veterinarci bojkotirajo	155
		III. Glasnik.	
		VII. redni občni zbor „Slov. dijaške zveze“	11
		Cvetlični dan v Ljubljani	18
		VI. češki kat. shod	19

„Danica“	40
Slov. kat. akad. društvo „Dan“ v Pragi	41
Poročilo zapisnikarja o zborovanju kat. nar. abiturientov v Domžalah dne 27. avgusta	42
Četrto zborovanje nemških vseučil- liških profesorjev	43
„Slovanska liga kat. akademikov“	65
„Stud. Hlidka“	66
Slovaščina na srednjih šolah	66
Kulturni boj na Slovaškem	66
O nalogah ženske v sedanjem času	67
Nekaj o ženski dijaški organizaciji	87
Boj pornografiji	117
Socialni tečaj „Slov. kršč.-soc. zveze“ v Ljubljani	135
Sestanek slov. in hrv. kat. nar. di- jaštva v Ljubljani	158
Evharistični kongres na Dunaju	159
Marijanske kongregacije	159
Delavski učni kurzi v Nemčiji	177

IV. Srednješolsko dijaštvo.

Srednješolske zadeve	86
Avstrijske srednje šole	87
Pravica do enoletne prostovoljne vo- jaške službe	87
Štrajk srednješolskega dijaštva na Hrvaškem	115
„Danica“	116
Marijanske kongregacije	133
Štrajk hrv. srednješolcev končan	134
Vpliv politike na srednješolsko di- jaštvo	134
Statistični pregled srednješolskega dijaštva na Slovenskem za l. 1911	155
Počitnice na srednjih šolah	158

V. Lístek.

Listnica uredništva 23, 44, 67, 88, 118,	160
Listnica upravníštva 23,	89
Jubilej 23, 44,	89
Zgodovina novejšega slov. slovstva .	23
Katoličanstvo med severnimi Slovani	24
Evharistični svetovni kongres v Ma- dridu	24
Koledarček	45, 68
„Excelsior“	45
Uvod do filozofije	68
Akademija sv. Karola slov. bogoslov- cev v Gorici	89
Zabavna knjižnica. XXIII. zv.	89
Dr. A. Mahnič: „Več luči“	90
Dijak-telovadec in histerija	137

Ivan Cankar: „Lepa Vida“	139
A. Aškerc: „Poslednji Celjan“	140
Errata corrigée	178

B. „Prvi Cveti.“

I. Pesmi.

Kmetova molitev. R. Bratina	4
Gdč. V. L. †. R. Bratina	4
Epistola domovini. J. Lovrenčič	5
Iz cikla „Anniversario“. J. Lovrenčič .	5
Svidenja. A. Remec	6
Poletna romanca. J. Lovrenčič	7
Pesem o žanjici. Dolenjčev Cene	7
To je tako! Jablanko	8
Večerni psalm. Domen Otilijev	10
Harmoniko si kupim. J. Lovrenčič	14
Pesem. Farfalla	14
Ob žetvi. Zora	14
Škrjanček. N. St.	16
Na tvojem grobu. B. Gorenjko	17
Trenutki. Seljan Seljanovič	17
Moja sreča. B. A.	18
Briski motiv. F. Bevk	19
Bežeči plameni. Narte V.	19
Vojaške pesmi. Farfalla	20
Fantovska. Dolenjčev Cene	20
Na šetališču. Gojmir	21
Moj angelj. Pohorski	21
Sonet. B. A.	21
Nageljček. Dolenjčev Cene	21
Pesem. Farfalla	22
Črez polje. Narte	22
Oj, čez polje. A. B.	22
Jaz in ti. Narte	27
Kmetova. Bevk F.	27
Romanca o treh „sanjarjih“. Narte . . .	27
Dekletu, idočem v tujinu. P.	28
Moje srce. J. Namnut	28
Pri nas. F. Bevk	28
Pod koso svetlo . . . D.	29
Pesem. A. B.	30
Jutro. N. St.	30
Spominu Jos. Murna-Aleksandrova. Gojmir	31
Ob hudi uri. Bogumil Gorenjko	31
A—i. Nedín Sterad	31
Iz noči. F. Bevk	34
Pesem. P.	34
Mólči. M.	35
Pesem v verzih. Pohorski	35
Tihi trenutki. Narte	45
Kakor lahen dih . . . Savin Rusmir.	46
Križ. F. Bevk	46

	Stran		Stran
Ob žetvi. Zaplaški	47	Ob Adriji. V. Narte	85
V parku. Savin Rusmir	47	Prstan in dijamant. A. Remec	85
Čudno. Rušinov	47	Ciprese. V. Narte	86
Pomladno vprašanje. Gorenjko	47	Zalostna romanca. Esar Vano	86
Zapuščena. N. St.	48	Bajke iz paradiža. St. Majcen	87
Jutro. A. B.	48	Vožnja. St. Majcen	87
Pozdrav polja svojemu † pesniku Murnu. Gorenjko	48	Srečanje. St. Majcen	87
Svet žalostnih. Gojmir	49	Enterijer. St. Majcen	88
Nedelja. Gorenjko	52	Slovo. J. Lovrenčič	88
Pesem. Gojmir	52	Tri ciprese. Esar Vano	88
Romantiška pesem. Gorenjko	53		
Je pa davi slanica pala. Rušinov	53	II. V dramatični obliki.	
Vse že spi. Gorenjko	54	Drugo dejanje iz „Alenčica, kraljica ogrska“. St. Majcen	78
Pesem. Radoš	54		
Up. Nedin Sterad	54	III. Leposlovna proza.	
Odpel je zvon . . . Nedin Sterad	56	Dolenjska zgodba. Rastislav	1
Moder sklep. Cvetko Poljanin	57	Tri pike in nedokončani stavki. R-slav	11
Josipina. A. B.	57	Slika. Zvonimir	15
Spomin iz sv. noči. A. B.	60	Dialog na Kulpi. Bogumil Gorenjko	18
V poletnem jutru. Zaplaški	60	Melanholija. Kazimierz Tetmajer	25
Jaz sem kralj. Rušinov	60	Žalostna humoreska. Rušinov	29
Mladost. S. Volgin	60	Sinica. Zvonimir	32
Autumno. Radoš	61	V habitu. Črt	35
Sonet. Amadej Damatil	61	Vstvarjanje. Domen Otilijev	43
Čez poljano. Savin Rusmir	61	Novomeški „purgarji“. R-slav	50
Kdo na svetu. Rušinov	61	Povest o solneu in luni. Črt	58
Takrat. Dolenjčev Cene	67	Voznik Matija. Zvonimir	62
Pesem razočaranja. A. B.	67	Jubilant. Kazimierz Tetmajer	65
Ob Adriji. Narte	68	Meditacija na vlaku. Bogumil Go- renjko	69
Pesem. A. B.	68	Grobovi. S. Volgin	72
Pesem. Dolenjčev Cene	69	V urah samozatajevanja. S. Volgin	72
V nočni mir. Savin Rusmir	71	Sin ulice. A. M. Mirov	73
Pesem. Dolenjčev Cene	71	Novela. Narte V.	89
Pesem o pšenici. Dolenjčev Cene	72		
Pesem. Dolenjčev Cene	73	IV.	
Sveta noč. Vršacki	73	Antonio Fogazzaro. Dr. Zvonko	3
Nimam pšenice. Dolenjčev Cene	75	Nekaj misli. Vekoslav Vrtovec	9
Spomin na kvinto. J. Lovrenčič	75	Tudi k vprašanju slovenske umet- nosti A. M. Mirov	55
Epistola sloven. dramatika. J. Lov- renčič	76	Ocene. (I. Mazovec.) Vekoslav Vrtovec 8, 14, 22, 41, 54,	64
Odgovor. J. Lovrenčič	76	Redni člani „Danice“ koncem šol. skega leta 1911./12.	94
Dnevnik na posodo. St. Majcen	76	Platnice (Ocene) . št. 1, 2, 4, 5, 7, 8,	9
Junak. J. Lovrenčič	77		
V neplodni uri. A. Remec	77		
Skrb. J. Lovrenčič	77		
Sonet vsakdanjosti. J. Lovrenčič	78		
Kaj pravi dež. St. Majcen	84		

VIII, 9, 37 445, 6

030023798

IZDANJA

najstarijega hrvatskoga književnoga društva
Zbora duhovne mladeži zagrebačke

(Nadbiskupsko sjemenište u Zagrebu).

Hrvati, katolici!

U modernom našem vijeku nema vele sile, što bi tako snažno djelovala na sav narodni život — kao štampa, knjiga. Knjiga podiže i obara cijele narode.

Napose je utvrđena istina, da nema zla na svijetu, na koje ne će moći navesti čovjeka — zla knjiga. A u novije doba širi se i u našoj Hrvatskoj zla knjiga na sve strane. Naš čovjek niti ne sluti, da su žedni njegove krvi oni isti, koji mu tiskaju zlu knjigu silom u ruku, koji mu je nuđaju zabadava!

Pravi Hrvati, suvremeni katolici ne smiju dati, da naš plemeniti narod propada poradi nevaljalih knjiga i novina. Svaki nas dužan je da kupuje, čita i širi jedino valjano štivo, dobru knjigu.

Danas je više za svetu stvar učinio onaj, koji daje za dobru štampu, nego onaj, koji polaže novac na oltar — veli jedan francuski biskup.

Naše najstarije hrvatsko književno društvo — „Zbor duhovne mladeži“ izdalo je već lijepi niz originalnih djela i prijevoda modernih klasika u apologetici jedino u tu svrhu, da sačuva svoj narod od kojekakvih nauka, što se kose sa znanošću i prijete hrvatskoj narodnoj individualnosti. U „Zborovim“ će knjigama i hrvatski inteligent i seljak naći odgovor na svako pitanje, što muči dušu čitavog svijeta; naći će odgovor na pitanje: odakle svijet, nije li se čovjek razvio od majmuna — kako to, s Darwinom uči Hekl; što je sa slobodnom voljom; gdje nebo — a gdje pakao i t. d. i t. d.

S toga je goleme vrijednosti prijevod Hasertovog djela

Što je čovjek?

(Str. 225. 8°. 1907. — Cijena upravo neznatna, samo 80 fil. — krasno vezano sa zlatorezom K 1.80).

„Knjiga je napisana u prvom redu za inteligenciju, ali će dobro doći i načitanom radniku i seljaku. Pisac u ovom djelu rješava vrlo oštroumno najaktualnija svjetska pitanja. Kod toga upotrebljava nada sve praktične primjere i lako razumljivim načinom privlači k izvoru istine i ljepote svakoga, tko je dobre volje a muče ga vjerske poteškoće“.

Na katolicizam nije nijedan vijek tako teškim »bombama i granatama« navaljivao kao naš moderni vijek. U tim »bombama« zatvorene su duše Julijana Apostate, Voltera, Bruna, Zole i drugova —; stare »bombe« u novoj boji lete u katolički okò, lete — ali se još u zraku rasprskavaju i rasplinjuju.

Kako se razvija taj moderni rat, pokazuje osobito zanimivo Wehner u svojim apologetskim razgovorima

Bombe i granate.

(Str. 156. 8° 1909. — Cijena broš. 50 fil., elegantan vez sa zlatorezom K 1.40.

»Niz je to apologetskih razgovora, namijenjenih najširim slojevima. Obraduju se gotovo sva vjerska pitanja, poglavito temeljne istine kršćanstva; a obaraju se ništetni prigovori nekih filozofa. Oprema je ukusna, a jezik dobar. Među mladež i radništvo treba svojski širiti »Bombe i granate«, da se uzmože laglje boriti proti modernom bezvjerju«. *Hrvatska Straža* (VII. godište, 346 str.).

4.000 (četiri tisuće) u dva mjeseca rasprodano je od knjižice pod naslovom »Ima li Boga?« Priredismo zato drugo izdanje.

Ta ne čujete li već danas u mnogim mjestima, gdje više seljak, radnik, dak, gospodin: **Nema Boga!** — Strašno! A što će istom biti za par godina? Hoćemo li dati, da se ovakovo bezvjerje još dalje širi? Hoćemo li mirno stojati? Ne! Kupujmo, širimo u narod, pa makar badava knjižicu

Ima li Boga?

(Str. 32. 16°. 1909. II. izdanje.) Cijena samo 6 fil.

Tko naruči deset komada, dobiva dva badava.

Čujte, što piše o ovoj knjižici „*Katolički List*“ (br. 1. str. 10. God. 1909.):

„Brošura je malena, ali sadržajem svojim važna. Neoborivim dokazima iz zvjezdanoga svoda, iz gibanja svijeta, iz vaskolike prirode dokazuje bivstvovanje Boga; a da zatvori usta onima, koji dan na dan trabunjaju, kako se prava znanost protivi Bogu, prikazuje ova brošura, kako su naučnjaci svjetskoga glasa u srcu svome nosili vjeru u jednoga, vječnoga i nepromjenljivoga Boga. Ova će brošura svakomu dobro doći, osobito onima, koji su u sebi uništili pravu vjeru. Ona će usprkos »uvjerenju« da nema Boga, u njima pokrenuti pitanje: »A što onda, ako opstoji?« ona će ih siliti, da nadu valjani odgovor na to pitanje«.

Bez ove brošurice ne bi smio biti nijedan hrvatski katolički đak!

Gdje je duša? Tko je još vidio dušu? Može li još danas vjerovati napredan čovjek u takove gluposti? Mozak je duša!

Tako čujete već danas govoriti. Jao takovu čovjeku! U njega nema više straha Božjega! Takav se čovjek boji još jedino teške tamnice — ali što je napokon i to?

Hoćemo li dati da se zlo i dalje širi? Ne! širimmo zato knjižicu

Mozak — ili duša?

(Str. 31. 16°. 1909.) Cijena je samo 6 filira.

Tko naruči deset komada, dobije dva badava.

U brošuri se pobijaju protivnički »dokazi« protiv duše i navode direktni dokazi za njezino bivstvovanje.

Đaci, radnici, svećenici, učitelji i drugi — na posao dakle!

Malo je knjiga na hrvatskom jeziku, koje bi podavale zgodno štivo našoj inteligenciji. Malo je knjiga, što se tiču posebice bogoslovske znanosti. Jedna između tih rijetkih jest

Jedinstvo roda ljudskoga.

(Str. 38. 8°. 1897.) Cijena 40 filira.

Učeni, pokojni već pisac, dr. Juraj Dočkal obradio je ovdje vrlo zanimljivi tema, koji će svakako interesirati osobito naše svećenstvo i daštvo!

U svojoj nakladi ima »Zbor« i stručnu knjigu sveučilišnog profesora dra. Jos. Volovića:

Introdukcija u svete knjige staroga zavjeta.

(Str. 300. 8°. 1903.) Cijena K 3.—. Za daštvo K 2.—. Knjiga je broširana).

Volovićeve »Introdukcije« upotrebljavaju zagrebački bogoslovi za svoj školski studij, a mogu je s uspjehom proučavati i lajci, koji se zanimaju za inspiraciju i autenciju svetih knjiga staroga zavjeta. Latinskih, francuskih i njemačkih introdukcija ne može svatko proučavati, pa će zato Hrvati rado naručiti učeno djelo našega dra. Volovića.

Židovski jezik uče u Njemačkoj gimnazijalci, a u nas samo katolički bogoslovi. Za svoje slušače i za sve one, koji imaju osobito zanimanje za istočne jezike, napisao dr. Juraj Dočkal knjigu:

Hebrejska slovnica.

(Str. 150. 8°. 1893. Cijena K 1.60.)

U ovoj se slovnici napose ističe lijep pregled sprege nepravilnih glagola, a to je za učenje hebrejskoga jezika bez sumnje od veoma velike važnosti.

Za studij sv. knjiga novoga zavjeta napisao je naš učenjak dr. Rudolf Vimer:

Uvod u sv. knjige novoga zavjeta.

Poznato je, da ni inače bogata njemačka bogoslovna književnost nema ovakve knjige, osim one gradačkoga profesora Gutjaha.

Ne samo bogoslov, nego svaki inteligentni katolik morao bi proučiti postanak i širenje novozavjetnih knjiga, barem donekle poznavati izvornike i prijepise (kodekse) svetih knjiga, a da ni ne spominjemo, kako je goleme važnosti poznavanje vremena i mjesta pisanja, autencije i osobitosti svake pojedine knjige »Ne poznati sv. Pisma znači ne poznati Krista«, kaže najbolji poznavalac sv. knjiga — sv. Jeronim. A koliki se razbacuju svojim sudom o sv. Pismu — a da baš ništa ne znaju o sv. knjigama! . .

Zgodna je još i danas za sve katehete — a to su gotovo svi svećenici — priručna knjiga:

Kateheze.

Napisao ih Aug. Gruber. (Str. 96.8° 1876. II. izdanje I. dijela. — Cijena broširano 60 fil.).

Nema na hrvatskom jeziku popularnijega spisa, koji bi odvrćao naš bijedni narod od opojnih, alkoholnih pića —, nego li je Čunkov

Najveći neprijatelj čovječanstva — alkohol.

(Str. 32. II. izdanje 1909. — Cijena 8 fil.).

Knjižica je prviput otisnuta u 5.000 komada, ali je na jagmu rasprodana. Isto se dogodilo i s drugim izdanjem pa će naš »Zbor« morati što prije prirediti popunjeno III. izdanje sa slikama.

Budućnost naša ovisi o tome, kako ćemo usaditi u našu mladež vjerski, čudoredni život. Svi hoćemo da nam je mladež što bolja — no zato moramo upotrijebiti i sredstva za to.

Jedno je takvo sredstvo molitvena knjiga.

Isus prijatelj malenih.

(1909. Str. 384. XXIII. izdanje). Cijena tvrdo vezano 50 filira. — Tvrdi vez sa zlatorezom 80 filira. — Kožnati vez sa zlatorezom K 2.—. — Fini kožnati vez sa zlatorezom K 3.—.

Kako je ovaj molitvenik obljubljen i kod naše mla-

deži i kod našeg naroda, svjedoči najbolje to, što smo ga pred četiri godine štampali po **dvadeset i treći puta**, kao dosad nijedna knjiga u Hrvatskoj. Broj je pak istisaka takov, da se samo svi čude —

155.500 komada.

U toliko se komada nije štampala do danas nijedna knjiga u hrvatskom jeziku — a ne znamo, hoće li se uopće skoro — osim ovaj naš molitvenik, a to će biti opet za malo vremena.

Novo je ovo izdanje bolje od prijašnjih time, što smo dodali mnogo pjesama i nekoliko molitava. Da se pak mogu njime poslužiti i daci pučkih škola po primorskim krajevima štampali smo i staroslovensku pobjavu sa »Slavom« i »Vjeruju«.

Da se što više može raširiti u sve krajeve među starije i mlađe, štampani su molitvenici u kožnom vezu na najfinijem bijelom papiru.

Djevojke, ne kupujte kojekakove molitvenike, nego tražite jedino ovaj u kožnom vezu!

Svećenici, učitelji, roditelji, naručujte za našu mladež ovaj krasni molitvenik! Njime ćete se moći i vi poslužiti u crkvi.

Molitvenik je ovaj posebice štampan za muške, a posebice za ženske. Neka se zato kod naručivanja označi, da li je potrebno za muške ili ženske.

Muka našega Spasitelja jest naša nada, naša utjeha. U promatranju muke Isusove dobivamo okrepu za naš život, za naš rad. Gledajući Spasitelja u svim njegovim patnjama podnosimo i mi strpljivo patnje našega života. A tko od nas nije bez patnja na ovoj suznoj dolini? — Preporučamo zato — svemu našem narodu — osobito puku — molitvenik

Sveti križni put.

Str. 205. V. izdanje 1902. Tvrdo vezano u platno 60 filira. Sa zlatorezom K 1'—.

Molitvenik je ovaj pun najkrasnijih molitava, u njem se nalazi **pobožnost sv. križnog puta**. Ima bezbroj pjesama, što se pjevaju u svako vrijeme po svim našim crkvama.

Ne bi smjelo biti oca, majke, sina, kćeri bez male knjižice, koja nam daje sve blago duševno, knjižice, koja mora da nam je u ruci svakim danom osobito u sveto korizmno vrijeme — knjižice pod naslovom

Sv. križni put.

Malo izdanje za puk. Strana. 56. 1907., — Cijena 10 filira.

Hoćemo li biti pravi katolici, hoćemo li da imademo uspjeha u našem svakidašnjem radu, to moramo doista živjeti s Crkvom katoličkom. Treba da idemo k službi Božjoj, treba da razumijemo obrede u crkvi, treba, da pozorno slušamo propovijedi i druge poduke.

Nažalost mnogima nije moguće, da prisustvuju službi Božjoj — bilo poradi bolesti, ili poradi drugih važnih razloga, i ako bi vruće željeli ići u crkvu. Mnogi bi željeli znati, zašto se u crkvi radi ovo i ono, a nema ih tko podučiti.

Evo svima tima krasna, jeftina knjiga za sve prilike života

Život katoličke Crkve.

(IV. izd. Str. 597. 1904.) Tvrdo vezano stoji K 1'—.
Sa zlatorezom K 2'—.

Ova knjiga treba da je u kući svake prave kršćanske katoličke obitelji. U njoj će naći staro i mlado, bolesno i zdravo duševne hrane, duševne utjehe. Žrtvujte zato bar jednu krunu!

Danas rado čitaju knjige — majke i djevojke. Teško je naći kod nas zgodne knjige. Ali gle — u najbolji čas dođe knjiga

Sveta Elizabeta.

Preveo dr. V. Čebušnik. — Str. 405. 1907. Tvrdo vezano stoji samo K 1'—.

Ova knjiga treba da je roman kršćanske djevojke, kršćanske majke. U toj se knjizi podaju najkrasniji primjeri kršćanske požrtvovnosti, kršćanskog života. Uvjereni smo, da ne će pustiti iz ruke knjigu, tko je jednom počne čitati.

Po nedjeljama i blagdanima čujemo s propovijedaonice ili od oltara poslanice i evanđelja. Tko bi želio i sam za sebe čitati ovu uzvišenu nauku Krista Spasitelja, neka naruči od našeg »Zbora«

Čitanja i evanđelja

za sve nedjelje i praznike Gospodnje i za neke dane svetačke.

(Str. 201. Novo IV. izd. 1911. — Cijena vezano u platno K 1'60, u polukožu — naknadno će se javiti).

Knjigu je priredio najvrjedniji suvremeni poznavatelj hrvatskoga jezika dr. Iveković. Prema tomu nije jezik dijalektički, nego takav, da se njime može poslužiti svaki nesamo po užoj Hrvatskoj već i po Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Istri, Medumurju, južnoj Ugarskoj — uopće

svagdje, gdje se govori hrvatski. U novom je izdanju veleučeni gosp. dr. Čebušnik promijenio tekst sv. Pisma prema najnovijem svom prijevodu. Preporučamo ovo krasno djelo napose velečasnoj gospodi župnicima, da je nabave za župne crkve i kapelice.

Oskudicu dobrih knjiga za duhovni život opažaju sve duhovne zadruge i pojedinci. Osobito smo siromašni u priručnim knjigama za svakidanja razmatranja. Toj potrebi evo udovoljaju i dvije velike sveske

Razmatranjâ

za svaki dan preko crkvene godine.

Djelo je prijevod Hammersteina, njemačkog Isusovca. (1898. I. sv. broji 678 str., a II. 551. str. 8°. — Cijena broš. cijelom djelu K 7'60, vez. u polukožu K. 9'40.)

Priredivači knjige kao i sam pisac imali su pred očima početak u duhovnom životu, zato je dodana praktična uputa uopće za sva razmatranja kao i za svako pojedino razmatranje. Ova će razmatranja dobro doći i svećeniku kod propovijedi, a puku će biti prava slatkoća iz ustiju njegova pastira.

Umjesto dobre zabavne knjige čita se kod nas Hrvata sve i sva — strano pa i najgore. Malo je nasuprot kod nas knjiga, koje možemo s mirnom savješću predati u ruke čitaču. Malo ih je osobito takovih, koje bi podizale čuvstvo umjetnosti i čuvstvo plemenštine srca.

Među maléim brojem lijepe naše zabavne knjige jest

Marijino dijete.

Roman. Napisao Seeburg Str. 390. 8°. 1908. — Cijena K 3'—, elegantno vezano K 3'60.

Valja priznati, da mi Hrvati dosad niti nemamo pravog izvornog katoličkog romana. Takav treba da istom nastane. Kako se pak piše takav roman, pokazuje nam naš pisac Seeburg u svom **Marijinom djetetu**. Katolički je umjetnik krasno ovdje riješio svoju zadaću: vraća čovjeku njegovo dostojanstvo, postavlja ga na njegovo pravo mjesto, s kojeg ga hoće skinuti i naši »moderni« — te kao tip abnormalnosti odvući u neprozračnu atmosferu. — Glavna junakinja — čelična Josipa („Marijino dijete“) nije plod piščeve mašte. To je skroz realna osoba sadašnjosti, koja u prerasličnim životnim zgodama dolazi u sukob s realnim, da modernim upravo svijetom, gdje djelatnost svoje slobodne volje razvija tako, da je upravo divota. — Silnu pak zanimivost u čitaču pobuđuje pisac time, što može upoznati svaki lako u onom šarenilu okoliša i brojnih osoba manje više sliku svoju i svojih znanaca. (V. Bl.).

Među glavnim zadaćama našega književnoga društva »Zbora« bila je već u početku jedna, da se našoj mladeži dade **dobro štivo**, — **lijepa zabavna knjiga**. Dâ, dobra je knjiga onaj ključ, koji otvara srce djeteta svakoj plemenštini. Dobra je knjiga ono sredstvo da čovjek — nekoć mlad — leže mine savjesti na pošljednju postelju — mirno umire.

Hoćete li roditelji, učitelji, svećenici i drugi prijatelji mladeži gledati našu mladež u svemu dobru, hoćete li joj učiniti najveće veselje, što ga može zaželjeti mladenačko srce, to podajte našoj mladeži valjanu knjigu! Evo je:

1.

Sabrane pripovijesti i pjesme za mladež.

Napisala Marija Tomšić-Im. Str. 207, 8°. 1909. — Cijena tvrdo vezanoj K 1'—.

Ovo je uzor-zbirka najkrasnijih sitnih pjesama i pripovijesti. Knjiga je dosad čula samo hvale. Ta to je knjiga, kakve mi dosad ne imadamo, da dademo našoj miloj mladeži.

2.

Genoveva.

Prekrasna pripovijest za matere i djecu sa slikama (X. izdanje str. 107 8° 1909.) — Cijena lijepo uvezano 50 filira.

3.

Osveta je moja, ja ću je vratiti.

Pripovijest za mladež i puk sa slikom. (V. izd. 1909. str. 111. 8°. — Cijena u tvrdom uvezu 50 fil.).

4.

Dobri Radojica i zločesti Ivica.

Pripovijest za mladež sa slikom (III. izdanje str. 134. 8°. 1898. — Vezano 60 fil.). **Rasprodano.**

5.

Pustinjačka špilja.

Pripovijest za puk i mladež sa slikom (IV. izd. — 150 str. — 16°. — Cijena vez. 40 fil.).

6.

Ružica Garićka i Drveni križ.

Dvije pripovijesti za puk i mladež s dvjema slikama (IV. izd. 204 str. 16°. — Cijena vez. 50 fil.).

7.

Eustahije.

Pripovijest za puk i mladež sa slikom (II. izd. 124 str. 8°. 1906. — Cijena vez. 60 fil.).

8.

Svijaj drvo dok je mlado!

Pripovijest za roditelje i mladež s mnogo zanimivih slika (II. izd. 170 str. 8° 1906. — Cijena vez. 70 fil.).

Rasprodano.

9.

Božidar.

Pripovijest za roditelje i djecu. (IV. izdanje 1911. — Cijena 50 fil.).

Hrvatski narode, a osobito ti seljače, radniče i obrtniče, evo za tebe i tvoju dječicu lijepa i ugodna štiva. Učitelji, nagradujte hrvatske mlade sokolove ovim lijepim omladinskim knjigama.

Kruna svih izdanja »Zbora« zagrebačkih bogoslovaca jesu upravo ispod tiska izašle knjige. **Najnovije naše knjige** bez sumnje spadaju među najljepše stvari na hrvatskom jeziku. Ovo u prvom redu vrijedi za

Sv. Pismo staroga i novoga zavjeta.

u prijevodu dra Čebušnika u 6 svezaka. Dosada je izašla 1. sveska. Originalni vez u polukoži K 3'50, u platnu K 2'50 str. 455. 8° 1911.

Da vidimo samo, što pišu o tom djelu naši ugledni listovi:

U „**Katoličkom Listu**“ piše za ovo djelo dr. Iveković:
„ — — — što sam više čitao, sve mi se više sviđalo . . . jezik je pravilan, čist i sladak; ne može ljepši. Vez je u nas neobično lijep i t. d.

„**List dubrovačke biskupije**“ piše među inim i ovo:
» — — izdanja »biblijskoga društva« često nas plaviti znadu, a ne znamo čime da ih suzbijemo. Sad eto novog izdanja (sv. Pisma) s novim i odobrenim prijevodom, finom opremom i kratkim ali zgodnim tumačem, a jezikom čistim i pravilnim. Vez je sjajan i ukusan, da mu kod nas para nema, a cijena da ne može niža.«

To je dosta, da se vidi, kako se kod nas dočekalo ovo sv. Pismo, — a da niti ne spominjemo iskrenih pohvala sa strane naše slovenske braće. I ne bi smjelo biti nijedne kršćanske kuće, koja ne bi imala ovu znamenitu knjigu — samu riječ Božju.

Ovaj prvi svezak obuhvata sv. Mojsijeve knjige, knjigu Josuinu, knjigu o sudijama i knjigu o Rutu.

Dokora će izaći i drugi svezak.

Odmah iza sv. Pisma dolazi srijemskog kateheta veleč. g. Galovića

Katolički Đak,

vjerski kažiput kroz srednje i više škole (molitvenik), (470. 16°. 1910., vezan u ukusnu kožu sa zlatorezom K 2'60, u platnom imitiranu kožu K 1'60).

Mi ne trebamo katoličkim đacima napose preporučivati ovoga djela. Nije nužno ni da iznosimo ovdje tople pohvale naših i stranih uvažanih stručnjaka, mi dajemo u prvom redu riječ samim đacima. Evo što piše o tom slovenski **đачki list „Zora“**, (1. 17. zv. 5.): »Prednost knjige je, da navaja tudi primerno literaturu in tako res podaje dijaku v verskem oziru nekaj, kar je zanj neprecenljive važnosti. Knjižico priporočamo tudi našem dijaštvu, ker še sami nimamo knjige, ki bi jo lahko nadomestila.«

(Frst).

I dok **česki đачki list „Studentská Hlidka“** ne smaže riječi, kojima bi dostojno oslovila izdavače i djelo, **naša „Luč“** u silnom oduševljenju piše među inim i ovo:

»To je malena knjižica, a ipak sadržaje toliko blaga, da je đak ne će iscrpiti ni kroz osam godina, ni kroz čitav svoj daljni život. »Ja sam put, istina i život« stoji joj napisano na čelu. Te se riječi dadu primijeniti na čitavoga čovjeka. Polazeći od njih autor iscrpljuje život ljudski, život đaka i prikazuje sve one zagonetke, bure i stramputice toga života.

Prvi dio »Istina« krasna je apologija gotovo svih kršćanskih istina . . . , jer je pisac ovamo nakrao gotovo sve blago zanimivog teološkog znanja. Blistava znanost prisilila je đaka da otvori oči i da gleda. Eksperimentalne znanosti daju mu odgovor na prirodne zagonetke, a metafizičke probleme ostavljaju neriješene. Za ovakove mladiće, kojima nije otkrivena čitava istina, određena je ova knjižica.

Drugi dio »Put« podaje zabludjelom mladom studentu Arijadninu nit u labirintu duševnih teškoća i puti ga na put prave kreposti. Čovjek odloži knjigu i pun je misli, pun ozbiljnosti, pun harmonije. Kad sam neraspoložen, opet se osvježim njom, opet mi se čini, da slušam utješljivi glas s nebesa.

Treći dio »Život« zaprema molitve i razne za dake prikladne pobožnosti. Molitve su pune poezije. Ako je i katoličkog daka napala bolest, koja nosi sa sobom kulturu, neka uzme taj antitoksin i održat će«. (Mesop.).

Bez našeg »Đaka« ne smije biti niti jedan kat. akademikar ni srednjoškolar!

Klasično je djelo svoje vrsti i spada među najbolje knjige na hrvatskom jeziku

Muka Gospodina našega Isusa Krista,

što je napisala veliki naš stilista i učenjak dr. Rudolf Vimer.

»Nigdje se nije Isus tako velikim pokazao kao u svojoj mucii. U njoj nam odaje svoje duboko poniženje, ali i sjaj božanstva svoga. Kršćansko srce — kad ga sve napušta i ni odkud mu utjehe — naći će za cijelo svoj mir u tihom posmatranju Spasiteljeve muke.

Pisac je godinu dana proboravio u Jerusolimu i tako proučio sveta mjesta, te mu je uz studij sličnih djela na engleskom, francuskom, njemačkom i latinskom jeziku upravo sjajno uspelo, da nam kao rodeni umjetnik divno dočara na oči sve momente muke Isusove sa svom njihovom dramatskom snagom, sa svim osobitostima istočnjačkoga života.

Isusov proces s velikim će zanimanjem baš iz Vime-

rove »Muke« proučavati naši juristi, dok će djelo u isto doba istinskim užitkom čitati i bogoslov i lajik, filozof i seljak — s tom razlikom, što će inteligentniji um samo dublje u samu radnju uroniti. Tako se čitaju samo velika, klasična djela!« (V. Bl.)

Knjiga stoji 1 K. Tko naruči više od 5 komada, dobije po 80 fil., a tko više od 10 kom. dobije po 70 fil. komad.

Najnovija »Zborova« edicija jest djelo češkog učenjaka **dra. Franje Novaka**:

Pogledi u svećenički i bogoslovski život (Aforizmi).

(Zgb. 1911., str. 542. 8° originalno vezano K 3—, proširano K 2—).

»Pogledi su ovdje, pogledi u dva života — ovaj prave, onaj rada, ovaj sjetve, onaj žetve, ovaj vježbe, onaj borbe. Pogledi su to jasni, duboki, pronicavi u dušu ljudsku općeno, a napos: bogoslovsku i svećeničku. Autor je majstorski obradio te svoje aforizme, vještački ih nanizao, umjetnički iskitio. A Zbor je upravo lijepo preveo to djelo, jer smo imali prigode, da ispedimo prijevod s češkim originalom. Pouzdano se nadamo, da ne će biti svećenika ni bogoslova, da ne bi nabavio te knjige«.... („Katolički List“, 1911. br. 52.).

Dodajemo samo to, da će se ovim djelom jednako lijepo moći poslužiti i svaki svjetovnjak, koji osobito nastoji oko svoga duševnoga napretka, koji želi pravo upoznati sama sebe.

Hrvati, katolici!

Popis Zborovih edicija eto imadete, — pročitajte ga i širite dobru štampu! Napose pozivamo hrvatske katoličke dačke organizacije, da u svom okolišu propagiraju naše knjige. Neka ne zaborave, da nije više „Antemurale Christianitatis“ Hrvatska, već jedino — hrvatske katoličke narodne organizacije. Naši Slovenci neka nam budu uzorom i u tom, kako valja širiti dobru štampu.

Naš je Zbor za kratko vrijeme raspačao i znamenito svjetsko djelo Marijana Moravskoga D. I.: „Večeri na Ženevskom jezeru“; — „Socijalni tečaj“ (predavanje dra. Kreka, Lampeta, Rud. Horvata, Fr. Milobara, Krunoslava Jande) smjesta je razgrabljen — pa treba da se pobrinemo za popunjena treća izdanja odn. da izdamo jednako važne nove knjige, kojima ćemo, ove zamijeniti. Da nam to bude što laglje, pozivamo imućne prijatelje „Zbora“, da se začlane za utemeljiteljne članove našega Zbora (prinosom 50 K kroz jednu godinu.)

Zasada kanimo izdati Liguorijeve „Pohode Presv. Oltarskom Sakramentu i Bl. Djevici Mariji“, što ih s talijanskoga prevede dr. Mirko Boić, a radi se već i na „Praktičnim uputama za vođenje katoličkih organizacija“ (omlad. društva, Marij. kongregacije, apstinentski pokret, „Providnost“ i [t. d.). Za „Upute“ poslaše već sastavke Ivo Jelavić-Domogojac i Mirko Čunko.

Preporučamo se i za svaku moralnu potporu —, pa pozivamo naše pisce, osobito hrvatske nastavnike i svećenike, da pišu i šalju rukopise dobrih djela na naš Zbor, koji će ih na svoj trošak izdati i što ljepše opremiti.

Na rad za narod!